

ANALIZA PROPONOWANYCH ZMIAN W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Legenda:

Na zielono zaznaczono punkty, które dodano do podstawy programowej.

Na pomarańczowo zaznaczono te zapisy, które uległy modyfikacji.

Na czerwono zaznaczono usunięte punkty.

Na niebiesko zaznaczono punkty, które zdecydowanie wymagają doprecyzowania.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia....

Załącznik nr 1

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO DLA PRZEDSZKOLI ORAZ INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego opisuje proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego w równej mierze pełnią funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewniają dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

Celem wychowania przedszkolnego jest:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych dzieciom w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe;
- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi;

- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
- troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się poprzez muzykę, taniec, śpiew, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej;
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej;

dodano kolejny cel:

- przygotowanie dzieci do nabywania umiejętności czytania i pisania;

Komentarz:

Dodany cel jest uszczegółowieniem celu poprzedniego. Bo czy „przygotowanie dzieci do nabywania umiejętności czytania i pisania” nie jest „kształtowaniem umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej”?

Przygotowanie dzieci do nabywania umiejętności czytania i pisania nie jest równoznaczne z ich nabywaniem. „Nabywanie” to czynność niedokonana. Jeśli chcemy dzieci przygotować do tego, aby w klasie I rozpoczęły naukę pisania i czytania należy rozwijać wiele umiejętności, takich jak np. koncentrację uwagi, koordynację wzrokowo – ruchową, sprawność grafomotoryczną itp. Istnieje wiele sposobów rozwijania tych umiejętności i błędem jest sprowadzanie ich np. do uczenia odwzorowywania liter. Oczywiście nie znaczy to, że nie można podczas pracy indywidualnej czy w małych zespołach zachęcać do ćwiczenia tych umiejętności. Jednak powinno to zależeć od poziomu możliwości dzieci i sprawniej obserwacji przez nauczyciela. Wychowanie przedszkolne nie może zastąpić szkoły, ale w szkole można i należy kontynuować zabawy literami w taki sposób, aby dzieci nie czuły znużenia lub przymusu oraz wykorzystując metody zaczerpnięte z wychowania przedszkolnego.

- przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym poprzez rozbudzanie ich świadomości językowej i wrażliwości kulturowej oraz budowanie pozytywnej motywacji do nauki języków obcych na dalszych etapach edukacyjnych, a w przypadku dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – rozwijanie świadomości istnienia odmienności językowej i kulturowej;
- w przedszkolach umożliwiających dzieciom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141, z późn. zm.¹⁾), podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej – przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej lub językiem regionalnym poprzez rozbudzanie ich świadomości narodowej, etnicznej i językowej oraz budowanie pozytywnej motywacji do nauki języka mniejszości narodowej lub etnicznej lub języka regionalnego na dalszych etapach edukacyjnych.

Przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego dziecka, stosownie do jego potrzeb i możliwości, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych, w tym dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – stosownie także do ich możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego.

Cele te są realizowane we wszystkich obszarach działalności edukacyjnej przedszkola oraz innej formy wychowania przedszkolnego. W każdym z obszarów są podane umiejętności i wiadomości, którymi dzieci kończące wychowanie przedszkolne powinny się wykazywać.

Aby osiągnąć cele wychowania przedszkolnego, należy wspomagać rozwój, wychowywać i kształcić dzieci w następujących obszarach:

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.

dodano dalszy ciąg:

Budzenie zaciekawienia otaczającym światem przez prowokowanie pytań i dostarczanie radości odkrywania.

Komentarz:

W tym zdaniu podkreślono bardzo ważną rzecz. Zwrócono uwagę za naturalne zainteresowanie dziecka oraz na rozwijaniu jako postawy badawczej. Niestety w podobszarach sformułowanych poniżej nic nie wskazuje na to, żeby jest to rzeczywiście ważne zagadnienie. Nadal bowiem mamy stwierdzenia, które charakteryzują dziecko grzeczne i dobrze ułożone. Natomiast dziecko zainteresowane, pytające i działające nie zawsze będzie można scharakteryzować tymi słowami. Warto zatem wyraźniej zaznaczyć w poniższych podobszarach, że zależy nam na dziecku „badaczu”, dziecku, które jest odkrywcą i samodzielnie formułuje pytania nt. interesujących go rzeczy.

Warto także zastanowić się czy umieszczenie dopisanego fragmentu nie byłby bardziej uzasadnione w obszarze 4. Tu mowa jest przede wszystkim o kontaktach społecznych, a postawa badawcza nie dotyczy tylko tego obszaru.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

usunięto dalszy ciąg:

i rozpoczynające naukę w klasie I

Komentarz:

Dobra, kosmetyczna zmiana.

- 1) obdarza uwagę dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy;
- 2) przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (stara się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych;
- 3) w miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań;
- 4) wie, że nie należy chwalić się bogactwem i nie należy dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach, a także, że nie należy wyszydzać i szykanować innych;
- 5) umie się przedstawić: podaje swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; wie, komu można podawać takie informacje.

2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych.
Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

zmodyfikowano brzmienie podobszaru:

1. jest samodzielne w zakresie higieny osobistej;

poprzednie brzmienie:

1. umie poprawnie umyć się i wytrzeć oraz umyć zęby
3. samodzielnie korzysta z toalety

Komentarz:

Modyfikacja polega na przeformułowaniu podobszaru 2.1 i 2.3 i zapisaniu go w nowej formie.

Zaproponowana zmiana porządkuje i uogólnia poprzednie zapisy.

2. właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłków, nakrywa do stołu i sprząta po sobie;
3. samodzielnie ubiera się i rozbiera

usunięto dalszy ciąg:

dba o osobiste rzeczy i nie naraża ich na zgubienie lub kradzież

Komentarz:

Umiejętność zadbania o osobiste rzeczy nie zabiera się w pozostałych podobszarach. Jest też dość ważną umiejętnością, szczególnie w kontekście przygotowania do podjęcia obowiązku szkolnego, rozwijaniu której warto w wychowaniu przedszkolnym poświęcić sporo uwagi. Być może autorzy poprawki uznali, że powyższy opis zawiera się w kolejnym podobszarze, jednak dbanie o osobiste rzeczy nie jest tym samym, co utrzymywanie porządku w swoim otoczeniu.

4. utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

3. Wspomaganie rozwoju mowy oraz innych umiejętności komunikacyjnych dzieci.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, stara się mówić poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym;
- 2) mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji lub komunikuje się w inny zrozumiały sposób;

- 3) uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi o ważnych sprawach;
- 4) w zrozumiały sposób mówi lub w inny sposób komunikuje o swoich potrzebach i decyzjach.

4. Wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) przewiduje, w miarę swoich możliwości, jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach (wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach);
- 2) grupuje obiekty w sensowny sposób (klasyfikuje) i formułuje uogólnienia typu: to do tego pasuje, te obiekty są podobne, a te są inne;
- 3) stara się łączyć przyczynę ze skutkiem i próbuje przewidywać, co się może zdarzyć.

5. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) dba o swoje zdrowie; zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia;
- 2) dostrzega związek pomiędzy chorobą a leczeniem, poddaje się leczeniu, np. wie, że przyjmowanie lekarstw i zastrzyki są konieczne;
- 3) jest sprawne fizycznie lub jest sprawne w miarę swoich możliwości, jeżeli jest dzieckiem mniej sprawnym ruchowo;
- 4) uczestniczy w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej.

6. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić;
- 2) orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i w korzystaniu ze środków transportu;
- 3) zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich;

- 4) wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych (np. środków czystości);
- 5) próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie.

7. Wychowanie przez sztukę – dziecko widzem i aktorem.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) wie, jak należy się zachować na uroczystościach, np. na koncercie, festynie, przedstawieniu, w teatrze, w kinie;
- 2) odgrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem i ruchem; umie posługiwać się rekwizytami (np. maską).

8. Wychowanie przez sztukę – muzyka: różne formy aktywności muzyczno-ruchowej (śpiew, gra, taniec).

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru oraz łatwe piosenki ludowe; chętnie uczestniczy w zbiorowym śpiewie, w tańcach i muzykowaniu;
- 2) dostrzega zmiany charakteru muzyki (np. dynamiki, tempa i wysokości dźwięku) i wyraża je ruchem;
- 3) wyraża stany emocjonalne, pojęcia i zjawiska pozamuzyczne różnymi środkami aktywności muzycznej – instrumentalnej (z użyciem instrumentów perkusyjnych oraz innych przedmiotów), wokalne i ruchowej;
- 4) w skupieniu słucha muzyki, w tym także muzyki poważnej.

9. Wychowanie przez sztukę – różne formy plastyczne.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) umie wypowiadać się w różnych technikach plastycznych i przy użyciu elementarnych środków wyrazu (takich jak kształt i barwa) w postaci prostych kompozycji i form konstrukcyjnych;
- 2) przejawia, w miarę swoich możliwości, zainteresowanie wybranymi zabytkami i dziełami sztuki oraz tradycjami i obrzędami ludowymi ze swojego regionu;

- 3) wykazuje zainteresowanie malarstwem, rzeźbą i architekturą (także architekturą zieleni i architekturą wnętrz).

10. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci poprzez zabawy konstrukcyjne, budzenie zainteresowań technicznych.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) wznosi konstrukcje z klocków i tworzy kompozycje z różnorodnych materiałów (np. przyrodniczych), ma poczucie sprawstwa („potrafię to zrobić”) i odczuwa radość z wykonanej pracy;
- 2) używa właściwie prostych narzędzi podczas majsterkowania;
- 3) interesuje się urządzeniami technicznymi (np. używanymi w gospodarstwie domowym), próbuje rozumieć, jak one działają, i zachowuje ostrożność przy korzystaniu z nich.

11. Pomaganie dzieciom w rozumieniu istoty zjawisk atmosferycznych i w unikaniu zagrożeń.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku; podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody (np. nie stoi pod drzewem w czasie burzy, nie zdejmuje czapki w mroźną pogodę);
- 2) wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu i w telewizji, np. że będzie padał deszcz, śnieg, wiał wiatr; stosuje się do podawanych informacji w miarę swoich możliwości.

12. Wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) nazywa oraz wyróżnia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych, np. na polu, na łące, w lesie;
- 2) wie, jakie warunki są potrzebne do rozwoju zwierząt (przestrzeń życiowa, bezpieczeństwo, pokarm) i wzrostu roślin (światło, temperatura, wilgotność);

- 3) potrafi wymienić zmiany zachodzące w życiu roślin i zwierząt w kolejnych porach roku; wie, w jaki sposób człowiek może je chronić i pomóc im, np. przetrwać zimę.

13. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci wraz z edukacją matematyczną.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) liczy obiekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego;
- 2) wyznacza wynik dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub na innych zbiorach zastępczych;

zmodyfikowano brzmienie podobszaru:

- 3) porównuje szacunkowo liczebności zbiorów; rozróżnia zbiory równoliczne i nierównoliczne;

poprzednie brzmienie:

- 3) ustala równoliczność dwóch zbiorów, a także posługuje się liczebnikami porządkowymi

Komentarz:

Istotne jest tu pojęcie „szacunkowo”. Nie zawsze konieczne jest szczegółowe określanie liczby elementów w zbiorze. Zatem ważne, aby dziecko potrafiło określić „na oko” liczebność danego zbioru. Zatem jest to dobre uzupełnienie treści. Może się jednak okazać zbyt szczegółowym.

dodano podobszar:

- 4) odwzorowuje zbiory, odtwarza liczby ich elementów z wykorzystaniem liczmanów;

Komentarz:

Zbyt szczegółowy zapis. Odwzorowywanie liczby elementów w zbiorze służy do określenia do liczby jego elementów, zatem można było zostawić poprzedni zapis: „ustala równoliczność dwóch zbiorów”, nie wskazuje bowiem on sposobu ustalenia tej równoliczności. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, że wykorzystywanie liczmanów jest tylko etapem w procesie, a nie celem samym w sobie.

dodano podobszar:

5) odczytuje cyfry oznaczające liczby od 0 do 10;

Komentarz:

Niezrozumiałe wydaje się ustalenie przedziału liczb od 0 do 10. Jeśli zależy nam na odczytywaniu cyfr przedział należałoby określić jako 0 – 9. Jeśli mamy natomiast odczytywać liczby dwucyfrowe dlaczego poprzestajemy jedynie na liczbie 10?

dodano podobszar:

6) potrafi dodać i odjąć liczby w zakresie 10 na konkretnych;

Komentarz do zmiany nr 9:

Podobszar 13.6 dotyczy dokładnie tego samego co 13.2 „Wyznacza wynik dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub na innych zbiorach zastępczych”. Dodatkowo pojawia się w tym punkcie ograniczenie do 10. Pozytywną stroną poprzedniej wersji był brak takich ograniczeń. Można byłoby ewentualnie ten zakres określić jako minimalny.

dodano podobszar:

7) posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi;

Komentarz:

Podobszar 13.7 w swojej pierwszej części zawiera się w podobszarze 13.1 „liczy obiekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego”. Druga jego część natomiast była wcześniej zapisana w podobszarze 13.3. Warto byłoby uporządkować pojęcia dotyczące edukacji matematycznej. Widać wyraźnie brak spójności poszczególnych podobszarów. Część pochodzi z poprzedniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego, część natomiast ze starej podstawy programowej dla szkół podstawowych określającej wymagania dla dziecka kończącego klasę I.

8) rozróżnia stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów;

9) wie, na czym polega pomiar długości, i zna proste sposoby mierzenia: krokami, stopa za stopą;

10) zna stałe następstwo dni i nocy, pór roku, dni tygodnia, miesięcy w roku;

dodano podobzszar:

11) rozróżnia podstawowe figury geometryczne (trójkąt, koło, prostokąt, kwadrat);

Komentarz:

To podobzszar, którego brakowało w poprzedniej podstawie programowej.

dodano podobzszar:

12) porównuje wielkości przedmiotów i obiektów w swoim otoczeniu.

Komentarz:

Jest to ważne stwierdzenie, ale warto byłoby je odnieść do podobzszaru 13.9. Brakuje jasnej, uporządkowanej struktury całego obszaru 13.

zmodyfikowanie nazwy obszaru:

14. Tworzenie warunków do doświadczeń językowych w zakresie reprezentatywnej i komunikatywnej funkcji języka (ze szczególnym uwzględnieniem nabywania umiejętności czytania i pisania).

poprzednie brzmienie:

14. Kształtowanie gotowości do nauki pisania i czytania.

Komentarz:

Czy „nabywanie umiejętności czytania i pisania” jest realizacją celu „przygotowanie dzieci do nabywania umiejętności czytania i pisania”, który pojawia się w celach ogólnych wychowania przedszkolnego? Jest to kluczowe pytanie dla zrozumienia celów wychowania przedszkolnego.

Pojawia się także pytanie z jakiego powodu autorzy zmian ograniczają się jedynie do reprezentatywnej i komunikatywnej funkcji języka?

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) potrafi określić kierunki oraz miejsca na kartce papieru, rozumie polecenia typu: narysuj kółko w lewym górnym rogu kartki, narysuj szlaczek, zaczynając od lewej strony kartki;
- 2) potrafi uważnie patrzeć (organizuje pole spostrzeżeniowe), aby rozpoznać i zapamiętać to, co jest przedstawione na obrazkach;
- 3) dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania;

usunięcie podobszaru:

interesuje się czytaniem i pisaniem; jest gotowe do nauki czytania i pisania

Komentarz:

Punkt ten byłby zbieżny z celem „przygotowanie dzieci do nabywania umiejętności czytania i pisania”, jednak kolejne zmiany każą interpretować ten cel w zupełnie inny sposób.

- 4) słucha np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich; interesuje się książkami;
- 5) układa krótkie zdania, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby; wyodrębnia głoski w słowach o prostej budowie fonetycznej;
- 6) rozumie sens informacji podanych w formie uproszczonych rysunków oraz często stosowanych oznaczeń i symboli, np. w przedszkolu, na ulicy, na dworcu;

dodano podobszar:

- 7) zna drukowane i pisane, małe i wielkie litery;

Komentarz:

Co oznacza słowo „zna”? Rozpoznaje? Nazywa? Czy mówimy tu o całym alfabecie?

dodano podobszar:

- 8) układa wyrazy z liter i zdania z wyrazów;

Komentarz:

Jak rozumieć ten punkt w kontekście dopisanego celu i przygotowania dzieci do nauki pisania i czytania?

dodano podobszar:

- 9) potrafi czytać proste wyrazy i krótkie zdania;

Komentarz:

j. w.

dodano podobszar:

- 10) kreśli znaki literopodobne;

Komentarz:

Jest to zbyt duże uszczegółowienie. Ta umiejętność zawiera się w podobszarze 14.3 „dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania”.

dodano podobszar:

11) potrafi odwzorować kształty liter;

Komentarz:

Czy mówimy tu o wszystkich literach alfabetu? Nauczyciele wyrażają także zaniepokojenie wprowadzaniem liter pisanych w przedszkolu. Może to prowadzić do konieczności oduczania dzieci niepoprawnych nawyków.

Jeśli w zerówce (podczas rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego) skupimy się na uczeniu dzieci umiejętności typowo szkolnych, to kiedy znajdziemy czas na wspieranie rozwoju społeczno-emocjonalnego, który w głównej mierze wymaga uwagi w wychowaniu przedszkolnym? Przypominamy, że obowiązek wychowania przedszkolnego został ograniczony do dzieci sześciolletnich, zatem ministerstwo zakłada, że w ciągu dziesięciu miesięcy nauczyciele wychowania przedszkolnego będą w stanie przygotować dzieci pod kątem fizycznym, społecznym, emocjonalnym, poznawczym, ale także nauczyć wszystkie dzieci czytać i pisać.

dodano podobszar:

12) podejmuje próby pisania;

Komentarz:

Czy dziecko ma pisać literami pisanymi czy drukowanymi? I ponownie pojawia się pytanie o relację tego podobszaru z dopisanym celem. Bo przecież nauka pisania nie jest „przygotowaniem dzieci do nabywania umiejętności czytania i pisania”.

dodano podobszar:

13) rozumie znaczenie umiejętności pisania.

Komentarz:

A dlaczego ma rozumieć jedynie znaczenie umiejętności pisania? Należałoby uzupełnić również o umiejętność czytania.

15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, wie, gdzie one pracują, czym się zajmują;
- 2) zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby, np. policjanta, strażaka;

- 3) wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa;
- 4) nazywa godło i flagę państwową, zna polski hymn i wie, że Polska należy do Unii Europejskiej;
- 5) wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa.

16. Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) uczestniczy w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych;
- 2) rozumie bardzo proste polecenia i reaguje na nie;
- 3) powtarza rymowanki, proste wierszyki i śpiewa piosenki w grupie;
- 4) rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami,

17. Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

- 1) uczestniczy w zabawach prowadzonych w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym;
- 2) rozumie bardzo proste polecenia wydawane w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym i reaguje na nie;
- 3) powtarza rymowanki, proste wierszyki i śpiewa piosenki w grupie w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym;
- 4) rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym;
- 5) wie, do jakiej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej należy;
- 6) zna godło swojej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej.

Zalecane warunki i sposób realizacji

W trosce o prawidłowy rozwój psychoruchowy oraz przebieg wychowania i kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym zaleca się następujące proporcje zagospodarowania czasu przebywania w przedszkolu oraz innej formie wychowania przedszkolnego, w rozliczeniu tygodniowym:

- 1) co najmniej jedną piątą czasu należy przeznaczyć na zabawę (w tym czasie dzieci bawią się swobodnie, przy niewielkim udziale nauczyciela);
- 2) co najmniej jedną piątą czasu (w przypadku młodszych dzieci – jedną czwartą czasu) dzieci spędzają w ogrodzie przedszkolnym, na boisku, w parku itp. (organizowane są tam gry i zabawy ruchowe, zajęcia sportowe, obserwacje przyrodnicze, prace gospodarcze, porządkowe i ogrodnicze itd.);

zmodyfikowanie punktu:

3) **co najmniej jedną** piątą czasu zajmują różnego typu zajęcia dydaktyczne, realizowane według programu wychowania przedszkolnego;

Poprzednie brzmienie:

4) **najwyżej** jedną piątą czasu zajmują różnego typu zajęcia dydaktyczne, realizowane według programu wychowania przedszkolnego

Komentarz:

Jeśli przyjmujemy, że czas spędzamy w przedszkolu wynosi 5 godzin zakładamy, że zarówno 3 latki jak i sześciolatki poświęcają na zajęcia dydaktyczne minimum 1 godzinę. Pytanie jak podstawa programowa definiuje zajęcia dydaktyczne? Jeśli bowiem zajęcia dydaktyczne to czas, gdy dziecko się uczy to powinno być 100% czasu, gdyż dziecko uczy się w każdym momencie, tak podczas działań zaplanowanych przez nauczyciela, jak podczas zabaw. Jeśli natomiast zajęcia edukacyjne to czas, gdy dziecko uczestniczy w zajęciach zaplanowanych i zorganizowanych przez nauczyciela, to ten czas powinien być dostosowywany indywidualnie do potrzeb grupy, szczególnie dzieci najmłodszych (trzyletnich).

4) pozostały czas nauczyciel może dowolnie zagospodarować (w tej puli czasu mieszczą się w szczególności czynności opiekuńcze, samoobsługowe, organizacyjne).

Zadaniem nauczycieli jest prowadzenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowanie tych obserwacji.

brak ważnego doprecyzowania:

Z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej należy przeprowadzić analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna).

Komentarz:

We wrześniu roku, w którym dziecko kończy 5 lat część rodziców nie będzie jeszcze zdecydowana czy dziecko w kolejnym roku rozpocznie edukację w szkole. Poza tym to właśnie ta diagnoza powinna pomóc rodzicom taką decyzję podjąć. Zatem rozsądnym byłoby przeprowadzanie takiej diagnozy zarówno u dzieci pięcioletnich jak i sześciolletnich.

Jeśli pozostawiamy rodzicom decyzję kiedy rozpocząć naukę w szkole (zatem dziecko może pójść do I klasy w wieku 6 lub 7 lat) powinniśmy także określić dokładniej kiedy należy przeprowadzić analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole czyli tzn. diagnozę przedszkolną. Różni się ona bowiem od obserwacji prowadzonej w młodszych grupach.

Poza tym aktualnie informację o gotowości szkolnej przedstawia się rodzicom do 30 kwietnia roku w którym dziecko rozpoczyna edukację szkolną. Jednak rekrutacja do szkół rozpoczyna się zazwyczaj w marcu. Uzasadnione byłoby zatem przedstawianie rodzicom dzieci pięcioletnich informacji o gotowości szkolnej dziecka do końca lutego.

Celem takiej analizy jest zgromadzenie informacji, które mogą pomóc:

1. rodzicom w podjęciu decyzji o rozpoczynaniu spełniania obowiązku szkolnego przez dziecko

usunięcie dalszej części punktu:

... aby mogli je w osiągnięciu tej gotowości, odpowiednio do potrzeb, wspomagać.

Komentarz:

Brak jasných podstaw do usunięcia tego fragmentu.

2. nauczycielowi przedszkola oraz innej formy wychowania przedszkolnego przy opracowaniu indywidualnego programu wspomaganie i korygowanie rozwoju dziecka, który będzie realizowany w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej, a w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – zespołowi nauczycieli i specjalistów przy opracowywaniu lub modyfikowaniu indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego;

3. pracownikom poradni psychologiczno-pedagogicznej przeprowadzającym, w razie potrzeby związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pogłębioną diagnozę dziecka.

W wielu obszarach wychowania przedszkolnego występują treści edukacji zdrowotnej. Ze względu na dobro dzieci, należy zadbać o kształtowanie ich świadomości zdrowotnej oraz nawyków dbania o własne zdrowie w codziennych sytuacjach w przedszkolu i w domu, współpracując w tym zakresie z rodzicami.

Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym powinno być włączone w różne działania realizowane w ramach programu wychowania przedszkolnego i powinno odbywać się przede wszystkim w formie zabawy. Należy stworzyć warunki umożliwiające dzieciom osłuchanie się z językiem obcym w różnych sytuacjach życia codziennego. Może to zostać zrealizowane m.in. poprzez kierowanie do dzieci bardzo prostych poleceń w języku obcym nowożytnym w toku różnych zajęć i zabaw, wspólną lekturę książeczek dla dzieci w języku obcym, włączenie do zajęć rymowanek, prostych wierszyków, piosenek, materiałów audiowizualnych w języku obcym.

Dokonując wyboru języka obcego nowożytnego, do posługiwania się którym będą przygotowywane dzieci uczęszczające do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego, należy brać pod uwagę, jaki język obcy nowożytny jest nauczany w szkołach podstawowych na terenie danej gminy.

Realizację programu wychowania przedszkolnego, uwzględniającego podstawę programową wychowania przedszkolnego, w oddziale w przedszkolu lub w innej formie wychowania przedszkolnego, zależnie od czasu pracy oddziału lub innej formy wychowania przedszkolnego, powierza się jednemu lub dwóm nauczycielom. Prowadzenie zajęć lub części zajęć z zakresu kształtowania sprawności fizycznej dzieci, wychowania przez sztukę oraz przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym można powierzyć innym nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje określone w przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.

W trosce o jednolite oddziaływanie wychowawcze nauczyciele:

- 1) systematycznie informują rodziców o zadaniach wychowawczych i kształcących realizowanych w przedszkolu lub innej formie wychowania przedszkolnego zapoznają rodziców z podstawą programową wychowania przedszkolnego i włączają ich do procesu nabywania przez dzieci wiadomości i umiejętności w niej określonych;
- 2) informują rodziców o sukcesach i kłopotach ich dzieci, a także włączają ich do wspierania osiągnięć rozwojowych dzieci i łagodzenia trudności, na jakie one natrafiają;
- 3) zachęcają rodziców do współdecydowania w sprawach przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego, np. wspólnie organizują wydarzenia, w których biorą udział dzieci.

dodanie akapitu:

Dziecko sześciolatnie, realizujące roczne obowiązkowe wychowanie przedszkolne powinno podejmować aktywność podobną do aktywności ucznia. Rolą nauczyciela wychowania przedszkolnego jest przygotowanie dziecka do nauki w klasie pierwszej szkoły podstawowej, uwzględniając potrzeby dziecka – w tym potrzebę ruchu.

Komentarz:

Zupełnie niezrozumiałe jest stwierdzenie, że dziecko „realizujące roczne obowiązkowe wychowanie przedszkolne powinno podejmować aktywność podobną do aktywności ucznia”. Wykorzystanie metod stosowanych w przedszkolu powinno ułatwić dzieciom rozwijanie umiejętności potrzebnych w szkole tak, aby w przyszłości mogły one sprostać obowiązkom ucznia. Sugerujemy raczej, aby dziecko uczące się w klasie I podejmowało aktywność podobną do aktywności dziecka w przedszkolu. Bowiem uczenie przez zabawę jest aktualnie tym trendem w edukacji (np. w Finlandii), które intensywnie się rozwija.

W celu przygotowania dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej, nauczyciele powinni znać podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie I etapu edukacyjnego.